

GRZEGORZ KUBLIN
Luboszyce

Raciborskie dominikanki w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich

W dzieje Zakonu Kaznodziejskiego na trwałe wpisał się klasztor dominikanek w Raciborzu. W kolejności zakładania był on trzecim klasztorem żeńskim (po Poznaniu i Wrocławiu) w średniowiecznej prowincji polskiej zakonu św. Dominika. Przez ponad pięć wieków był miejscem duchowego wzrastania panien oddających się służbie Bożej. Warto spojrzeć na tenże klasztor pod względem jego składu osobowego. Może to stanowić wstęp do dalszych badań prozopograficznych nad konwentem raciborskich sióstr.

Przedmiotem dociekań Antoniego Barciaka były już raciborskie zakonice z epoki średniowiecza¹. Znane są również cztery wykazy tychże sióstr, zamieszczone w katalogach wydanych w latach: 1746², 1752³, 1774⁴ i 1803⁵, a także wykazy w Archiwum Głównym Zakonu Kaznodziejskiego w Rzymie

---

¹ A. BARCIAK, *Skład osobowy klasztoru dominikanek raciborskich w średniowieczu*, w: A. RADZIWIŃSKI, D. KARCEWSKI, Z. ZYGLEWSKI (red.), *Sanctimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przelomu XVIII i XIX wieku)*, Bydgoszcz – Toruń 2010, s. 333–341.

² *Catalogus Alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, Cum expressione, Patriae, Conventuum, Affiliationis, Dierum, Menfium, Annorum Nativitatis, Professionis, & Conventuum, in quibus assignati degunt. Pro Anno MDCCXLVI*, Pragae 1746.

³ *Catalogus Alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, Cum expressione, Patriae, Conventuum, Affiliationis, Dierum, Menfium, Annorum Nativitatis, Professionis, & Conventuum, in quibus assignati degunt. Pro Anno MDCCCLII*, Pragae 1752.

⁴ *Consignatio Conventuum, Fratrum, ac Sororum, Congregationis B. Ceslai in Silesia Ord. Praedicatorum cum expressione Nominum, Personarum in illis degentium, Officiorum, Graduum, Affiliationis, Aetatis, ac Professionis. Anno 1774*, Moravský zemský archiv v Brně (dalej: MZABr), sygn. E 17, B-spisy, 2 B 2 h.

⁵ *Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia, Wratislaviae* 1803.

z lat: 1750⁶, 1756⁷, 1763 i 1766⁸. Spisy dominikanek z Raciborza, ze szczególnym uwzględnieniem przeorysz, sporządzili: Wilhelm Wattenbach⁹, Augustin Weltzel¹⁰ i Piotr Stefaniak¹¹. Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie raciborskich dominikanek, ujętych w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich, które zmarły w XVIII i XIX w. Na podstawie wpisów obituarnych, zapoczątkowanych w XVIII w. w tychże nekrologach, można w dużej mierze odtworzyć skład osobowy raciborskiego klasztoru w XVIII i na początku XIX w. oraz częściowo w XVII w. dzięki informacjom o latach profesji poszczególnych zakonnic.

Klasztor dominikanek w Raciborzu został założony 1 października 1299 r. przez księcia raciborskiego Przemysła, który 9 kwietnia 1306 r. wystawił dla niego dokument fundacyjny¹². Klasztor funkcjonował aż do sekularyzacji 18 grudnia 1810 r.¹³ Od początku swego istnienia przez kilka wieków należał on do prowincji polskiej Zakonu Kaznodziejskiego, od 1706 r. podlegał prowincji czeskiej, a od 1754 r. wchodził w skład Kongregacji bł. Czesława¹⁴. Przynależność przez prawie pół wieku raciborskiego klasztoru do prowincji czeskiej sprawiła, że dominikanki z Raciborza były wpisywane do czeskich i morawskich nekrologów zakonu św. Dominika. Co ciekawe, nawet po 1754 r., gdy klasztor raciborskich dominikanek podlegał samodzielnej Kongregacji bł. Czesława, nadal dokonywano wpisów dotyczących tychże zakonnic do wspomnianych obituarzy.

⁶ Archivum Generale Ordinis Praedicatorum in Roma (dalej: AGOP), XIV Liber E, s. 811(905)–813(907).

⁷ H. HOFFMANN, A. WALZ, *Zur Geschichte der schlesischen Dominikaner in preußischer Zeit*, ASKG 17 (1959), s. 272.

⁸ AGOP, XIII 92023 (dawniej 92025).

⁹ CodSil, t. II, s. XX–XXI, XXVII.

¹⁰ A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, Ratibor 1881, s. 835–836, 840–841, 844–845.

¹¹ P. STEFANIAK, *Dzieje dominikanek raciborskich. Studia na jubileusz 700-lecia fundacji klasztoru Świętego Ducha w Raciborzu i 800-lecia założenia mniszek Zakonu Kaznodziejskiego*, Racibórz 2006, s. 88–92; TENŻE, *Z dziejów klasztoru Świętego Ducha mniszek dominikańskich w Raciborzu (1299–1810)*, NP 112 (2009), s. 200–206.

¹² CodSil, t. II, nr 9–11, s. 112–119.

¹³ N. MIKA, *Kasaty klasztorów na ziemi raciborskiej*, w: M. DERWICH, M.L. WÓJCİK (red.), *Pruskie kasaty klasztorne na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Polsce i Europie. Księga streszczeń*, Wrocław 2010, s. 112; TENŻE, *Kasata klasztorów w 1810 r. na ziemi raciborskiej*, w: M. DERWICH (red.), *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. II: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, Wrocław 2014, s. 89–90.

¹⁴ J. KŁOCZOWSKI, *Dominikanie polscy na Śląsku w XIII – XIV wieku*, Lublin 1956, s. 20; P. KIE-LAR, *Nieznane źródła rękopiśmienne do historii dominikanów na Śląsku w okresie reformacji*, STN-KUL 19 (1971), s. 118; M.L. NIEDZIELA, *Przejście dominikańskich klasztorów śląskich z prowincji polskiej do czeskiej w pierwszych latach XVIII w.*, SKHS 41 (1986), nr 4, s. 636–637.

Dominikańskie nekrologi z prowincji czeskiej zostały przedstawione przez Annę Pobóg-Lenartowicz¹⁵. Stąd odszukanie ich i dotarcie do nich nie jest trudne. Analizie poddano siedem nekrologów, z czego trzy przechowywane są w Narodowym Archiwum w Pradze (ŘD 2, ŘD 3, ŘD 151), a cztery w Morawskim Ziemskim Archiwum w Brnie (G 10, nr 452; E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9; E 17, B-spisy, 6/2a; E 17, B-spisy, 6/2b).

Pierwszy z nich w praskim archiwum (ŘD 2), zatytułowany *Catalogus fratrum et sororum sacri Ordinis Praedicatorum in Domino pie defunctorum ab annis 1700*, został spisany przez Gundisalvusa Radta¹⁶ z konwentu św. Wawrzyńca w Jablonné v Podještědí w 1768 r., a uzupełnił go i kontynuował Marcolinus Kubiček¹⁷ z konwentu w Litomierzycach w 1893 r. Obejmuje osoby zmarłe w latach 1700–1903. Drugi nekrolog (ŘD 3), o tytule *Nomina fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum ab anno jubilaeo 1701 in Provincia Bohemiae pie in Domino defunctorum*, został zapoczątkowany w 1779 r. przez Theophila Starka¹⁸, przeora klasztoru w Czeskich Budziejowicach, i od 1823 r. kontynuowany przez Nepomucena Weinerta¹⁹ z konwentu św. Wojciecha w Ústí nad Labem i wspomnianego wyżej Marcolinusa Kubička z klasztoru w Litomierzycach (1893 r.). Mieści w sobie imiona i nazwiska zmarłych z lat 1700–1900. Trzeci nekrolog (ŘD 151) nosi tytuł *Nomina et cognomina amantissimorum fratrum et sororum ordinis nostri qui potissimum ab anno 1720 in Domino in hac provincia obierunt*. Zawiera informacje o zmarłych dominikanach i dominikankach z lat 1720–1883. Czwarty nekrolog jest przechowywany w archiwum brneńskim (G 10, nr 452) i opatrzony tytułem *Memoriale fratrum et sororum in Domino defunctorum*. Posiada wpisy dotyczące osób zmarłych w latach 1606–1783. Piąty nekrolog (E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9) zachował się również w archiwum brneńskim i nosi tytuł *Nomina et cognomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae*

¹⁵ A. POBÓG-LENARTOWICZ, *Źródła do dziejów dominikanów śląskich w archiwach czeskich i morawskich*, w: F. WOLNIK (red.), *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego* (Opolska Biblioteka Teologiczna, 127), Opole 2012, s. 219–230.

¹⁶ Gundisalvus Radt (Raad) urodził się 7 XI 1714 r. w Mladá Boleslav, wstąpił do dominikańskiego klasztoru w Jablonné v Podještědí, profesję zakonną złożył 25 VIII 1734 r., a zmarł 8 VII 1771 r. *Catalogus alphabeticus* [1752], s. Bv; *Narodní archiv v Praze* (dalej: NAPr), ŘD 2, s. 98v.

¹⁷ Marcolinus Kubiček urodził się 5 VIII 1868 r. w Lukové u Přerova, profesję zakonną złożył 6 IX 1886 r. w klasztorze dominikanów w Ołomuńcu, studiował w Wiedniu, święcenia kapłańskie przyjął 25 VII 1891 r., zmarł 31 XII 1909 r. w Pradze. MZABr, E16, B-knihy, kart. 4, rps 9, s. 185v.

¹⁸ Theophilus Starek urodził się 20 X 1732 r. w Pradze, gdzie wstąpił do dominikańskiego klasztoru św. Idziego, profesję zakonną złożył 1 IX 1750 r., zmarł 25 I 1803 r. w Pradze. *Catalogus alphabeticus* [1752], s. C2r; NAPr, ŘD 3, s. 14 r.

¹⁹ Nepomucen Weinert, dominikanin, zmarł 19 XII 1862 r. w Ústí nad Labem (Austensis), w wieku 69 lat, będąc 44 lata po ślubach zakonnych. NAPr, ŘD 3, s. 178v.

ab anno 1700. Obejmuje osoby zmarłe w latach 1700–1918. Nekrologi (*Nomina fratrum defunctorum*): szósty (E 17, B-spisy, 6/2a) i siódmy (E 17, B-spisy, 6/2b) są w gruncie rzeczy rejestrem zmarłych w dwóch redakcjach: brulion i czystopis. Stanowią one część spuścizny klasztoru dominikanów w Znojmie, która mieści się w archiwum brneńskim²⁰.

Wpisy w wymienionych wyżej nekrologach zawierają podstawowe informacje o zmarłej zakonnicy: jej imię i nazwisko, wiek, lata profesji (z wyjątkiem szóstego i siódmego nekrologu), dzień, miesiąc i miejsce śmierci (Racibórz). Jeśli chodzi o wiek kandydatki do profesji zakonnej, to był on ściśle określony. W średniowieczu do profesji można było dopuszczać dziewczyny w wieku nie mniej niż 13 lat po roku próby życia zakonnego²¹. Sobór Trydencki (1545–1563) podczas XXV sesji, trwającej w dniach 3–4 grudnia 1563 r., dokonał reformy prawa zakonnego i podwyższył tę granicę. Profesję można było składać po pełnym roku probacji i mając skończonych 16 lat. Jednak gdyby do klasztoru chciała wstąpić kandydatka w wieku 12 lat i potem złożyć śluby zakonne, to najpierw musi zostać zbadana jej wola przez biskupa albo jego wikariusza czy też przez kogoś wybranego przez nich na okoliczność tego, czy nie została przymuszona albo oszukana i czy wie, co czyni²². Przepisy soborowe znalazły swoje odzwierciedlenie w ustawodawstwie zakonnym. W XIV rozdziale *Konstytucji* wydanych w języku polskim w 1695 r. jest mowa o roku probacji, a w XVI rozdziale o dopuszczaniu nowicjuszek do profesji w wieku 16 lat²³. Tak samo czytamy w objaśnieniach do tych *Konstytucji*²⁴.

W wielu przypadkach w nekrologach występują rozbieżne dane odnośnie do wieku, lat profesji, a nawet daty śmierci i nazwiska. Zostały one podane w odpowiednich miejscach w przypisach w następującej kolejności: nekrologi z archiwum praskiego (ŘD 2; ŘD 3; ŘD 151) i brneńskiego (G 10, nr 452; E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9; E 17, B-spisy, 6/2a; E 17, B-spisy, 6/2b). Czasem informacje o danej zakonnicy występo-

²⁰ A. POBÓG-LENARTOWICZ, *Źródła do dziejów dominikanów śląskich w archiwach czeskich i morawskich*, s. 221, 224–226.

²¹ P. MOTHON (wyd.), *Vetera monumenta legislativa sacri Ordinis Praedicatorum ex saeculo a nativitate Christi tertio decimo, Ordinis primo. Liber Constitutionum Sororum Ordinis Praedicatorum*, pars IV, AOP 5 (1897), vol. III, fasc. 1, s. 343.

²² SOBÓR TRYDENCKI, *Decretum de regularibus et monialibus*, w: A. BARON, H. PIETRAS (oprac.), *Dokumenty soborów powszechnych*, t. IV, Kraków 2004, s. 799, 801; W. WENZ, *Nowy kształt życia zakonnego na podstawie reguł trydenckich*, w: I. DEC (red.), *Unxit et misit. Księga jubileuszowa ku czci księdza biskupa Józefa Pazdura*, Wrocław 2000, s. 296–298.

²³ *Reguła S. Augustyna, Hipońskiego biskupa, doktora kościelnego. Constitucie siostr wtorego habitu Zakonu Kaznodzieiów*, tłum. N. M[ościcki], [Kraków 1695], s. 28, 36.

²⁴ *Tamże*, s. 130, 150.

wały tylko w jednym bądź w dwóch czy w kilku nekrologach, ale nie we wszystkich (brak informacji wskazano znakiem półpauzy „-”). Wobec sprzecznych wiadomości konieczne było przyjęcie jakiegoś kryterium rozstrzygającego. Najlepszym weryfikatorem byłyby informacje zaczerpnięte z nekrologu raciborskich dominikanek. Niestety, nie jest on znany. Stąd trzeba było zastosować inne kryteria. Zarówno odnośnie do dat śmierci, jak i do wieku oraz lat profesji decydowano się na najczęściej powtarzającą się informację. Niekiedy dane można było zweryfikować na podstawie innych źródeł. W tym względzie spore znaczenie mają wiadomości podane przez Augustina Weltzla i Hermanna Schaffera, którzy w drugiej połowie XIX w. mogli najprawdopodobniej korzystać z zaginionego nekrologu raciborskich dominikanek, gdy wspomniani duchowni historycy pisali swoje dzieła, podając w nich dokładne daty śmierci zakonnic z Raciborza²⁵. Czasem pomocą służyły zawiadomienia o śmierci zakonnic z prowincji czeskiej²⁶, jak również akta kapituł prowincjalnych czeskiej prowincji Zakonu Kaznodziejskiego z XVIII w.²⁷ W niektórych przypadkach nie można było się zdecydować, która informacja jest prawdziwa; przykładowo: dzień śmierci Róży Maubeuge (23 czy 31 III 1796 r.).

Do zestawienia wpisano współczesne polskie brzmienie imion siostr; przykładowo: zamiast Euphemia, Rosa, Osanna i Lidvina użyto: Eufemia, Róża, Ożanna i Ludwina. Od nazwisk zakonnic zostały odłączone końcówki – *in*; przykładowo: zamiast Bischoffin, Larischin, Skalin podano Bischoff, Larisch, Skal²⁸.

²⁵ A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 835–836, 841, 845; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343. Ein Beitrag zu der Geschichte der Gilden und religiösen Bruderschaften. Nach Urkunden und handschriftlichen Quellen verfaßt*, Ratibor 1883, s. XXXIII–XXXVI.

²⁶ MZABr, E 17, B-spisy, 6/1, s. 42, 47, 68.

²⁷ NAPr, ŘD 10, s. 304, 340, 508; NAPr, ŘD 13, s. 111.

²⁸ Zastosowano następujące skróty i oznaczenia:

A – *Catalogus fratrum et sororum sacri Ordinis Praedicatorum in Domino pie defunctorum ab annis 1700*, NAPr, ŘD 2.

B – *Nomina fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum ab anno jubileo 1701 in Provincia Bohemiae pie in Domino defunctorum*, NAPr, ŘD 3.

C – *Nomina et cognomina amatissimorum fratrum et sororum ordinis nostri qui potissimum ab anno 1720 in Domino in hac provincia obierunt*, NAPr, ŘD 151.

D – *Memoriale fratrum et sororum in Domino defunctorum*, MZABr, G 10, nr 452.

E – *Nomina et cognomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae ab anno 1700*, MZABr, E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9.

F – *Nomina fratrum defunctorum*, MZABr, E 17, B-spisy, 6/2a.

G – *Nomina fratrum defunctorum*, MZABr, E 17, B-spisy, 6/2b.

AGOP – Archivum Generale Ordinis Praedicatorum in Roma.

APKatORac – Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Raciborzu.

l. – lat (wiek zakonnic).

NAPr – Národní archiv v Praze.

MZABr – Moravský zemský archiv v Brně.

prof. – lata profesji zakonnic.

-- brak wpisu w nekrologu.

Zestawienie obejmuje (od lewej): liczbę porządkową, nazwisko i imię zakonnicy, datę śmierci, wiek, lata profesji, źródła NAPr (A, B, C), MZABr (D, E, F, G).

1. Appelhausen Rajmunda	11 III 1796	80	55	A, B, C, –, E ²⁹ , –, –
2. Appelhausen Wincencja	29 ³⁰ VIII 1750	32 ³¹	16 ³²	A, B, C, D, E, –, –
3. Ballestrem Dominika	1 ³³ II 1792	37	11	A, B, C, –, E, –, –
4. Bischoff Maria Egipcjanka	23 III 1747	67	26 ³⁴	A, B, C, D, E, –, –
5. Bujakowska Franciszka	6 ³⁵ II 1809	75	54	A, B, C, –, E, –, –
6. Cellari Franciszka	14 V 1740	71	53 ³⁶	–, B, C, D, E, –, –
7. Donat ³⁷ Eufemia	11 XII 1712	40	19	–, B, –, –, E, –, –
8. Dzierżanowska ³⁸ Eufrazja	13 ³⁹ IX 1721	23	2	A, B, C, D, E, F, G
9. Fentzel Ożanna	10 IV 1752	49	31	A, B, C, D, E, –, –
10. Francken Paulina	6 ⁴⁰ I 1792	61	42	A, B, C, –, E, –, –
11. Fragstein Augustyna	22 II ⁴¹ 1744	55	34 ⁴²	A, B, C, –, E, –, –

²⁹ Wpisana pod dwiema datami: 11 III 1796 i 8 V 1788 r.

³⁰ A: 29, B: 29, C: 31, D: 29, E: 29.

³¹ A: 37, B: 42, C: 37, D: 40, E: 40. W spisie raciborskich dominikanek na 1750 r. ma l. 32 i prof. – 16. Ta wersja wydaje się najwiarygodniejsza, gdyż wówczas urodziłaby się ok. 1718 r., a składając śluby miałaby 16 lat. Byłaby młodszą siostrą Rajmundy Applehausen, urodzonej ok. 1716 r., i dlatego, jako młodsza, zgodnie ze zwyczajem wcześniej mogła zostać oddana do zakonu. AGOP, XIV Liber E, s. 812 (906).

³² A: 16, B: 23, C: 16, D: 16, E: 16.

³³ A: 1, B: 1, C: 1, E: 11.

³⁴ A: 26, B: 28, C: 26, D: 26, E: 26.

³⁵ A: 6, B: 6, C: 10, E: 6.

³⁶ B: 35, C: 53, D: 53, E: 53. Bez wątplenia chodzi o 53 lata, gdyż taką informację zawiera zawiadomienie o śmierci zakonnicy. MZABr, E 17, B-spisy, 6/1, s. 42.

³⁷ W aktach kapituły prowincjalnej z 2 V 1716 r. występuje nazwisko *Decatawin*. W *Liber albus* – jako *Euphemia Donattin*. Znany jest ród Donat z Velké Polomě. NAPr, RD 10, s. 508; *Acta Capituli Provincialis, Fratrum Praedicatorum, Wratislaviae in Conventu S. Adalberti, die 2. maii, anno 1716. celebrati*, Pragae 1716; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfrauengilde seit dem Jahre 1343*, nr 542, s. XXXIII; R. SĘKOWSKI, *Herbarz szlachty śląskiej*, t. II, Katowice 2003, s. 71–74; J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, K. Müller (wyd.), Brno 2010, nr 791, s. 169–170.

³⁸ A: Dozavazkin, B: Dosaveskin, C: Drzanowna, D: Drzanowna, E: Drzernanin, F: Drzanowna, G: Drzanowna. W aktach kapituły prowincjalnej z 7 IV 1725 r. widnieje jako Dzerzanin. Znany jest na Śląsku ród Dzierżanowskich (Dżerżanovský z Dżerżanova). NAPr, RD 13, s. 111; J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, nr 251, s. 68–69; R. SĘKOWSKI, *Herbarz szlachty śląskiej*, t. II, s. 106–107.

³⁹ A: 16, B: 13, C: 14, D: 13, E: 13, F: 13, G: 13.

⁴⁰ A: 6, B: 5, C: 6, E: 6. Datę 6 I podaje: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratiabor*, s. 841.

⁴¹ A: 22 II, B: 22 II, C: 22 I, E: 22 II.

⁴² A: 34, B: 34, C: 34, E: 22.

12. Gawłowska ⁴³ Róża	5 VII 1730	69	52	A, B, C, –, E, –, –
13. Giel ⁴⁴ Wiktoria	25 ⁴⁵ XI 1710	78	61	A, –, –, –, –, –, –
14. Gitzler Rozalia	26 ⁴⁶ VIII 1741	69 ⁴⁷	53 ⁴⁸	A, B, C, D, E, –, –
15. Holly Ludwina	29 ⁴⁹ XI 1725 ⁵⁰	38	17	A, B, C, D, E, F, G
16. Holly Weronika	20 IV ⁵¹ 1772	75	51	A, B, C, –, E, –, –
17. Holly Wincencja	28 ⁵² I 1775	38	18	–, B, C, D, E, –, –
18. Hoschek Czesława	11 ⁵³ VI 1749	59	42	A, B, C, D, E, –, –
19. Hoschek Hiacynta	17 ⁵⁴ VIII 1723	84	68	–, –, C, –, –, F, G
20. Hranowa (Chrzanowska?) ⁵⁵ Dominika	2 IX 1720	23	7	A, B, –, –, E, –, –
21. Januszowska Magdalena	26 IV 1724	58	42	A ⁵⁶ , B, C, D, E, F, G

⁴³ A: Garulovskin, B: Katalanskin, C: Salowska, E: Jalovska. Znany jest ród Gavlovský (Gawłowski, Gawłowski). Na dokumencie z 29 I 1718 r. złożyła podpis: Roza Gawłowska. APKatORac, Komora Książęca Zamku w Raciborzu, nr 24, s. 17v; J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, nr 863, s. 183; R. SEKOWSKI, *Herbarz szlachty śląskiej*, t. II, s. 320–321.

⁴⁴ W źródłach nazwisko występuje w różnych wersjach. W nekrologu widnieje *Gielin*, a w aktach kapituły prowincjalnej z 25 IV 1711 r. i w kodeksie z XVIII w. jest *Gillin*, ale inny wiek zmarłej zakonnicy i liczba lat jej profesji (l. 68, prof. 52). NAPr, RD 2; *Acta Capituli Provincialis Fratrum Praedicatorum. Pragae in Conventu Sancti Aegidii, die 25. aprilis anno 1711. celebrati*, Pragae 1711; NAPr, RD 10, s. 304, 340. Natomiast na Śląsku znany jest ród Giller von Lilienfeld. R. SEKOWSKI, *Herbarz szlachty śląskiej*, t. II, s. 359–361; J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, nr 880, s. 185–186.

⁴⁵ Datę 14 XI 1710 r. podaje: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 535, s. XXXIII.

⁴⁶ A: 26, B: 26, C: 26, D: 23, E: 26.

⁴⁷ A: 63, B: 69, C: 69, D: 69, E: 69.

⁴⁸ A: 43, B: 43, C: 53, D: 53, E: 53.

⁴⁹ A: 30, B: 30, C: 29, D: 29, E: 29, F: 29, G: 29. Datę 1 XII 1725 r. podaje: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 638, s. XXXIV.

⁵⁰ A: 1715, B: 1715, C: 1725, D: 1725, E: 1725, F: 1725, G: 1725. Z pewnością nie był to rok 1715, gdyż jako zmarła została wspomniana w aktach kapituły prowincjalnej w 1728 r., a nie wcześniej. *Acta Capituli Provincialis Sacri Ordinis Praedicatorum. In Conventu Vratislaviensi Sancti Adalberti martyris celebrati, & inchoati die 17. aprilis, anno 1728.*, Pragae 1728.

⁵¹ Jednak datę 20 VII podają: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 835; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 909, s. XXXVI.

⁵² B: 27 i 28, C: 18, D: 27, E: 28. Trudno zdecydować, która data jest prawdziwa. Wydaje się, że raczej 28 I.

⁵³ A: 9, B: 9, C: 11, D: 11, E: 11.

⁵⁴ Datę 16 VIII 1723 r. podają: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 845; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 615, s. XXXIV.

⁵⁵ A: Hermiana, B: Hernimin, E: Hranova. Najprawdopodobniej chodzi o Dominikę Chrzanowską. Znany jest na Śląsku ród Chrzanowskich (Chřanovský). J. PILNÁČEK, *Rody starého Slezska*, nr 1003, s. 203.

⁵⁶ Wpisana pod dwiema datami: 21 IV 1728 r. (l. 54, prof. 32) i 26 IV 1724 r. (l. 58, prof. 42).

22. Kalinowska Juliana	28 I 1768	81	50 ⁵⁷	A, B, C, D, E, –, –
23. Kotulińska ⁵⁸ Antonia	16 I 1721	74	53	A, B, –, –, E, –, –
24. Kozłowska Eufemia	28 I 1761	68	46	A, B, C, D, E, –, –
25. Larisch Apolonia	14 V 1726	67 ⁵⁹	49 ⁶⁰	A, B, C, D, E, F, G
26. Larisch Kunegunda	29 XI 1745	72	50	A, B, C, D, E, –, –
27. Logau Urszula	2 X 1714 ⁶¹	72	56	A, B, –, –, E, –, –
28. Maubeuge Konstancja	17 ⁶² XII 1750	31	13	A, –, C, D, E, –, –
29. Maubeuge Róża	23 lub 31 ⁶³ III 1796	76	55	A, B, –, –, E ⁶⁴ , –, –
30. Michalska Bernarda	13 IV 1775	57	37	A ⁶⁵ , B, C, D, E, –, –
31. Miskowska Augustyna	7 ⁶⁶ XI 1770	48 ⁶⁷	25 ⁶⁸	–, B, –, D, E, –, –
32. Mitrowska Benedykta	7 ⁶⁹ VII 1739	56 ⁷⁰	38 ⁷¹	A, –, C, D, –, –, –
33. Mitrowska Kajetana	17 ⁷² II 1782	61	44	A, B, C, –, E, –, –
34. Mitrowska Konstancja	16 ⁷³ IV 1733	44	20	A, B, C, D, E, F, G

⁵⁷ A: 50, B: 60, C: 50, D: 50, E: 50.

⁵⁸ A: Gottolinskin, B: Kottulinskin, E: Gotolinskiana. W ŘD 3 występuję błędne jej imię Fibronia. Chodzi bez wątpienia o Antonię Kotulińską, gdyż jako zmarła występuje w aktach kapituły prowincjalnej w 1725 r. *Acta Capituli Provincialis Ordinis Praedicatorum, In Conventu S. M. Magdalenae Pragensi celebrati die 7. aprilis, anno 1725*, Pragae 1725; NAPr, ŘD 13, s. 111.

⁵⁹ A: 60, B: 67, C: 67, D: 67, E: 67, F: 67, G: 67.

⁶⁰ A: 40, B: 49, C: 49, D: 45, E: 49, F: 45, G: 45. Wydaje się, że raczej 49 lat profesji, wówczas składałaby ją w wieku 16 lat.

⁶¹ A: 1714, B: 1740, E: 1714. Jako zmarła została wspomniana w aktach kapituły prowincjalnej w 1716 r. Stąd bez wątpienia zmarła w 1714 r. *Acta Capituli Provincialis* [1716].

⁶² Datę 15 XII 1750 r. podają: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 836; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 810, s. XXXV.

⁶³ A: 31, B: 23.

⁶⁴ Błędny zapis w nekrologu, że zmarła 8 V 1788 r. A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 845.

⁶⁵ Wpisana pod dwiema datami: 3 i 13 IV 1775 r.

⁶⁶ B: 2, D: 3, E: 8. Datę 7 XI 1770 r. podają: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 836; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 899, s. XXXVI.

⁶⁷ B: 48, D: 40, E: 48. W spisie raciborskich dominikanek na 1750 r. występuje jako mająca 27 lat. Stąd właściwa liczba lat wynosi 48. AGOP, XIV Liber E, s. 812 (906).

⁶⁸ B: 25, D: 22, E: 25. W spisie raciborskich dominikanek na 1750 r. występuje jako mająca 4 lata profesji. Stąd właściwa liczba lat profesji wynosi 25. AGOP, XIV Liber E, s. 812 (906).

⁶⁹ A: 7, C: 7, D: 6.

⁷⁰ A: 56, C: 46, D: 56.

⁷¹ A: 38, C: 16, D: 38.

⁷² A: 17, B: 17, C: 17, E: 19.

⁷³ A: 16, B: 16, C: 16, D: 16, E: 16, F: 15, G: 16.

35. Mosch Katarzyna	29 II ⁷⁴ 1724 ⁷⁵	72	52	A, B, -, D, E, F, G
36. Naefe Cecylia	7 V 1747	73	52	A, B, C, D, E, -, -
37. Naefe Ernestyna	14 IV 1768	66	47 ⁷⁶	A, B ⁷⁷ , C, D, E, -, -
38. Naefe Ludwika	2 V 1814	80	63	A, -, C, -, D, -, -
39. Neugebauer Anna	8 II 1761	73 ⁷⁸	36	A, B, C, D, E, -, -
40. Niewiadomska Febronia	7 XI 1772	69	47 ⁷⁹	A ⁸⁰ , B, C, D, E, -, -
41. Paczynska Eleonora	26 IX ⁸¹ 1740	68	48 ⁸²	A, B, C, D, E, -, -
42. Pannwitz Nepomucena	29 V 1763	33	10	A, B, C, D ⁸³ , E, -, -
43. Renner Teresa	6 VIII 1725	53	37	A, B, C, D, E, F, G
44. Rogoyska Magdalena	26 ⁸⁴ III 1763	55	37	-, B, C, D ⁸⁵ , E, -, -
45. Rohowska Alberta	23 ⁸⁶ X 1771	37 ⁸⁷	12	A, B, C, D, E, -, -
46. Rohowska Anieli	13 XII 1768	67	49	A, B, C, D, E, -, -
47. Rohowska Rozalia	8 XI 1802	64	46	A, B, C, -, E, -, -
48. Rohowska Serafina	7 XI ⁸⁸ 1798	64	45	A, B, C, -, E, -, -
49. Rostek Teresa	21 V 1763	56	37	A, B, C, D, E, -, -
50. Salisch Antonia	2 IV 1779	64	48 ⁸⁹	-, B, C, D, E, -, -
51. Sarkander Febronia	8 VI 1714	59	33	-, B, -, -, E, -, -

⁷⁴ A: 1 III, B: 1 III, D: 29 II, E: 1 III, F: 29 II, G: 29 II. Wydaje się, że zakonnica mogła umrzeć w nocy z 29 II na 1 III.

⁷⁵ A: 1724, B: 1724, D: 1724, E: 1724, F: 1729, G: 1729. Jako zmarła została wspomniana w aktach kapituły prowincjalnej w 1725 r. Stąd zmarła w 1724 r. *Acta Capituli Provincialis*, [1725].

⁷⁶ A: 44, B: 47, C: 47, D: 47, E: 47.

⁷⁷ Wpisana pod dwiema datami: 14 i 15 IV 1768 r.

⁷⁸ A: 73, B: 75, C: 73, D: 73, E: 73.

⁷⁹ A: 47, B: 48, C: 47, D: 47, E: 47.

⁸⁰ Wpisana pod dwiema datami: 8 VI 1754 r. (l. 59, prof. 33) i 7 XI 1754 r. (l. 69, prof. 47).

⁸¹ A: 26 IX, B: 26 IX, C: 26 IX, D: 26 IX, E: 26 X.

⁸² A: 48, B: 45, C: 48, D: 30, E: 49. Bez wątplenia 48 lat, gdyż taką informację zawiera zawiadomienie o śmierci. MZABr, E 17, B-spisy, 6/1, s. 47.

⁸³ Wpis pod dwiema datami: 29 i 30 V 1763 r.

⁸⁴ Datę 21 III 1763 r. podają: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 836; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 869, s. XXXVI.

⁸⁵ Wpis pod dwiema datami 26 i 28 III 1763 r.

⁸⁶ A: 12, B: 23, C: 23, D: 23, E: 23.

⁸⁷ A: 37, B: 31, C: 37, D: 37, E: 37.

⁸⁸ A: 7 XI, B: 7 XI, C: 7 XI, E: 7 V.

⁸⁹ B: 48, C: 48, D: 48, E: 42.

52. Schalscha Aniela	21 IV ⁹⁰ 1801	52	25	A, B ⁹¹ , –, –, E, –, –
53. Schimonska Eleonora	1 ⁹² X 1773	52	26	A, B, C, D, E, –, –
54. Schimonska Karolina	7 II 1767	42	20	A, B ⁹³ , C, D, E, –, –
55. Schweinichen Hiacynta	19 ⁹⁴ I 1783	86	53	A, B, –, –, E, –, –
56. Schweinichen Józefa	27 IX 1782	60	37	A, B, –, D, E, –, –
57. Schwiedrzyk Anna	18 II 1799	75	36	A, B, C, –, E, –, –
58. Seichert Gabriela	12 II 1800	62	44	A, B, C, –, E, –, –
59. Skal Konstancja	25 XI 1711	25	6	A, –, –, –, –, –, –
60. Skal Leopoldyna	6 III 1752	58 ⁹⁵	34 ⁹⁶	A, B, C, D, E, –, –
61. Skal Martyna	28 ⁹⁷ II 1752	61	43	A, B, C, D, E, –, –
62. Slawikowska ⁹⁸ Wiktoria	29 XI 1737	48	25 ⁹⁹	A, B, C, D, E, –, –
63. Sosnitzka ¹⁰⁰ Ludwika	12 XII 1722 ¹⁰¹	72 ¹⁰²	51 ¹⁰³	

⁹⁰ A: 21 IV, B: 21 i 22 IV, E: 16 IV.

⁹¹ Wpisana pod dwiema datami: 21 i 22 IV 1801 r.

⁹² A: 26, B: 5, C: 14, D: 1, E: 1. Datę 1 X 1773 r. podaje: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 912, s. XXXVI.

⁹³ Wpisana pod dwiema datami: 1 i 7 II 1767 r.

⁹⁴ A: 21, B: 19, E: 19.

⁹⁵ A: 58, B: 61, C: 58, D: 58, E: 58.

⁹⁶ A: 34, B: 43, C: 34, D: 34, E: 34.

⁹⁷ A: 29, B: 22, C: 28, D: 28, E: 28. Datę 29 II podaje: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 818, s. XXXV; zaś datę 27 II podaje: A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 845.

⁹⁸ A: Slavikovskin, B: Slawikoskin, C: Slavikovskin, D: Schlavikovskin, E: Slavikovskin. H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 719, s. XXXV.

⁹⁹ A: 28, B: 25, C: 25, D: 25, E: 25.

¹⁰⁰ A: Lozikin, B: Losikin, C: Soschitzkiana (Sosnitzkiana), D: Soschitziana, E: Soschitzkiana (Sosnickin), F: Soznickana, G: Soschitziana. Na dokumencie z 29 I 1718 r. złożyła podpis: *Ludowika Sosnitzka*. APKatORac, Komora Książęca Zamku w Raciborzu, nr 24, s. 17v.

¹⁰¹ A: 11 XII 1722, B: 11 XII 1724, C: 11 XII 1722 (i 30 I 1723), D: 30 I 1723, E: 11 XII 1722 (i 30 I 1723), F: 12 XII 1722 (30 I 1723), G: 12 XII 1722 (30 I 1723). Wydawałoby się, że chodzi o dwie osoby o takim samym nazwisku i imieniu, z których jedna zmarła 11 lub 12 XII 1722 r. (l. 72, prof. 51/57 lub l. 42, prof. 22), a druga 30 I 1723 r. (l. 85, prof. 64). Jednak chodzi o jedną osobę, gdyż w aktach kapituły prowincjalnej z 7 IV 1725 r. występuje tylko jedna *Ludovica Sosnichin*. Schaffer przy *Ludowica Sossniczowskin* podaje datę: 12 XII 1722 r. Stąd przyjmując tę datę i przypisany do niej wiek zakonnicy, czyli 72 lata (nekrolog F oraz G), i 51 lat profesji (nekrolog A). Zakonnica mogła składać profesję w wieku 16 lat, stąd wydaje się, że nekrolog C podaje błędnie 57 lat profesji przy 72 latach życia, ponieważ wówczas siostra składałby ją w wieku 15 lat. Zapewne przy wpisie zostały pomylone cyfry 1 i 7. A zatem w nekrologu C powinna być odnotowana informacja: 51 lat profesji. Natomiast data 30 I 1723 r. odnosi się zapewne do jakiejś innej zakonnicy. NAPr, RD 13, s. 111; H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 612, s. XXXIV.

¹⁰² A: 72, B: 42, C: 85 (72), D: 85, E: 42 (85), F: 72 (85), G: 72 (85), zob. przypis 101.

¹⁰³ A: 51, B: 22, C: 64 (57), D: 64, E: 22 (64), zob. przypis 101.

63. cd. Sosnitzka Ludwika					A, B, C ¹⁰⁴ , D, E ¹⁰⁵ , F ¹⁰⁶ , G ¹⁰⁷
64. Strachwitz Katarzyna	18 VI ¹⁰⁸ 1750	42	23		A ¹⁰⁹ , B, C, D, E, –, –
65. Suchodolska Dominika	25 V 1778	79	57		A, B, C, D, E, –, –
66. Swietlig Joanna	5 III 1721	52	28		A, B, C, D, E, F, G
67. Swietlig Joanna	23 IV 1773	67	47		–, B, –, D, E, –, –
68. Tauber Domicela	18 V 1747	63	38		A, B, C, D, E, –, –
69. Tluk Amalia	20 III 1812	87	67		–, B, C, –, –, –, –
70. Unck Potencja	24 VI 1722	32 ¹¹⁰	12		A, B, C, D, E, F, G
71. Wallis Agnieszka	20 VII 1817	84	– ¹¹¹		–, B ¹¹² , –, –, –, –, –
72. Wallis Innocencja	13 I 1763	73	50		A, B, C, D, E, –, –
73. Wallis Karolina	25 ¹¹³ I 1742	30	9 ¹¹⁴		A, B, C, –, E, –, –
74. Wiplar Ludwina	6 lub 9 ¹¹⁵ V 1778	70	48		A, B, C, D, E, –, –
75. Witkowska Beata	14 IV 1727	81	66 ¹¹⁶		A, B, C, D, E, F, G
76. Zatzwilichowska Józefa	29 I 1743 ¹¹⁷	51 ¹¹⁸	33 ¹¹⁹		A, B, C, –, E, –, –

¹⁰⁴ Wpisana pod dwiema datami: 11 XII 1722 r. jako *Ludovica Sosnitzkiana* (l. 72, prof. 57) i 30 I 1723 r. bez imienia jako *Soschitzkiana* (l. 85, prof. 64).

¹⁰⁵ Wpisana pod dwiema datami: 11 XII 1722 r. jako *Ludovica Sosnickin* (w. 42, prof. 22) i 30 I 1723 r. bez imienia jako *Soschitzkiana* (l. 85, prof. 64).

¹⁰⁶ Wpisana pod dwiema datami: 12 XII 1722 r. (l. 72) i 30 I 1723 r. (l. 85).

¹⁰⁷ Wpisana pod dwiema datami: 12 XII 1722 r. (l. 72) i 30 I 1723 r. (l. 85).

¹⁰⁸ A: 18 VI i 20 VII, B: 18 VI, C: 20 VII, D: 18 VI, E: 18 VI.

¹⁰⁹ Wpisana pod dwiema datami: 18 VI i 20 VII 1750 r.

¹¹⁰ A: 32, B: 37, C: 32, D: 32, E: 32.

¹¹¹ Powinno być 66 lat, gdyż profesję zakonną złożyła 8 XI 1750 r. *Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia, Wratislaviae* 1803.

¹¹² Zaznaczono, że wpis został dokonany na podstawie: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfrauengilde seit dem Jahre 1343*, s. 165.

¹¹³ A: 25, B: 25, C: 29, E: 25.

¹¹⁴ A: 10, B: 9, C: 9, E: 9.

¹¹⁵ A: 7 i 9, B: 6 i 9, C: 6, D: 9, E: 6. Trudno zdecydować czy 6 czy 9 V.

¹¹⁶ A: 64, B: 60, C: 66, D: 66, E: 66.

¹¹⁷ A: 29 I 1758, B: 29 I 1743, C: 4 II 1743, E: 31 XII 1742. Właściwą datę podaje zawiadomienie o jej śmierci: 29 I 1743. Jako zmarła została wspomniana w aktach kapituły prowincjalnej w 1744 r. MZABr, E 17, B-spisy, 6/1, s. 68; *Acta Capituli Provincialis Sacri Ordinis Praedicatorum. Olomucii in Conventu S. Michaelis Arch-Angeli celebrati, & die 25. aprilis anno 1744. inchoati*, Pragae 1744; A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 845.

¹¹⁸ A: 49, B: 51, C: 51, E: 51. Właściwy wiek (l. 51) podaje zawiadomienie o jej śmierci. MZABr, E 17, B-spisy, 6/1, s. 68.

¹¹⁹ A: 19, B: 38, C: 33, E: 33. Właściwą ilość lat (prof. 33) podaje zawiadomienie o jej śmierci. *Tamże*.

Powyższe zestawienie dostarcza informacji na temat 76 raciborskich dominikerek, ujętych w nekrologach klasztorów czeskich i morawskich, przechowywanych w archiwach praskim i brneńskim. Zmarły one w latach 1710–1817, z tym że tylko 6 z nich żyło w XIX w. (nr 5, 38, 47, 52, 69, 71).

W porównaniu z wykazem zakonnice będących członkiniami Bractwa Literackiego w Raciborzu (*Liber albus*), które zmarły po przejściu raciborskiego klasztoru do prowincji czeskiej (6 XI 1706 r.), w nekrologach brakuje 6 siostr z pierwszej połowy XVIII w. Są to: Maria Egipcjanka Paczek, zm. 26 III 1708 r.; Eufrazja Golkowska, zm. 20 II 1709 r.; Weronika Tilgner, zm. 6 V 1715 r.; Aniela Larisch, zm. 25 IV 1716 r.; Eleonora Hoschek, zm. 15 I 1717 r.; Małgorzata Twardawska, zm. 28 VI 1717 r.¹²⁰

Nie zostały również uwzględnione trzy zakonnice znane z zobowiązań mszalnych za zmarłych (*suffragia pro defunctis*) w aktach kapituł prowincjalnych prowincji czeskiej: Zuzanna Suchodolska (kapituła zebrana 25 IV 1711 r.)¹²¹, zm. 21 V 1708 r.¹²²; Anna Sucha (kapituła zebrana 19 X 1720 r.)¹²³, zm. 9 V 1716 r.¹²⁴; Kandyda Petrasch (kapituła zebrana 7 IV 1725 r.)¹²⁵, zm. 16 XI 1722 r.¹²⁶

Ponadto warto wspomnieć jeszcze 8 mniszek z *Liber albus*, które zmarły po sekularyzacji klasztoru: Tekla Schneider, zm. 19 VI 1847 r.; Wincencja Stiller, zm. 19 IX 1820 r.; Bernarda Bittmann (Bittner), zm. w XIX w.; Alojzja Larisch, zm. 13 IV 1835 r.; Katarzyna Peikert (Peukert), zm. 5 XII 1843 r.; Róża Ruske, zm. 17 IV 1827 r.; Nepomucena Scholz, zm. 31 XII 1850 r.; Innocencja Falkenstein, zm. 6 VI 1840 r.¹²⁶

Należałoby jeszcze odnotować zakonnice, dotąd niewymienione, ze spisów sporządzonych przez Augustina Weltzla, które mogły być wpisane do nekrologów, chociaż nie zostały. Chodzi o następujące dominikanki: Konstancja Skal, zm. 22 XI 1710 r.; Eufemia Rohowska, zm. zapewne w 1814 r.; Teresa Schimonska, zm. w XIX w.; Augustyna Czornberg (Zornberg), zm. 1 II 1817 r.¹²⁷

¹²⁰ H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, nr 562, 574, 580, 581, s. XXXIV.

¹²¹ *Acta Capituli Provincialis*, [1711]; NAPr, ŔD 10, s. 340.

¹²² *Tamže*, s. 260.

¹²³ *Acta Capituli Provincialis, Fratrum Praedicatorum, Brunae in Conventu Sancti Michaelis Archangeli, die 19. octobris, anno 1720. Celebrati*, Pragae 1720; NAPr, ŔD 10, s. 15.

¹²⁴ *Tamže*, s. 439.

¹²⁵ *Acta Capituli Provincialis*, [1725]; NAPr, ŔD 13, s. 111.

¹²⁶ H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfraueugilde seit dem Jahre 1343*, s. XXXVI.

¹²⁷ A. WELTZEL, *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, s. 841, 844–845.

Nie powinno się także pomijać siostr, które żyły jeszcze w 1845 r. (zmarły w XIX w.), a zostały wskazane przez Kazimierza Dołę. Są to: Benedykta Pichler, Antonia Marek i Dominika Tilsch¹²⁸.

Uwzględnwszy powyżej inne źródła, okazuje się, że w nekrologach czeskich i morawskich brakuje 10 imion i nazwisk raciborskich dominikanek zmarłych po 6 XI 1706 do 1800 r. oraz 14 siostr zmarłych w XIX w. W ten sposób po uzupełnieniu otrzymujemy listę 100 zakonnice zmarłych w przedziale od 1706 r. do czasów po kasacie klasztoru w XIX w. Przedstawione wyniki badań znacznie poszerzają dotychczasową wiedzę na temat składu osobowego konwentu dominikanek w Raciborzu.

*

Literatura

Źródła archiwalne

Archivum Generale Ordinis Praedicatorum in Roma (AGOP)

XIII, 92023 (dawniej 92025): *Relationes de statu Congregationis B. Ceslai in Silesia*.

XIV, Liber E, s. 810(904)–(813)907: *Status Monasterii Sororum nostrarum Rattiboriae in Silesia ad S. Spiritum [anno 1750]*.

Archiwum Państwowe w Katowicach Oddział w Raciborzu (APKatORac)

Komora Książęca Zamku w Raciborzu, nr 24: *Acta den zwischen dem Fürstlich Jungfräulichen Stifte und dem Johann Christoph von Larisch errichteten Kaufcontract des Gutes Kornowatz mit Gaschowitz betreffend*, 1697–1730.

Moravský zemský archiv v Brně (MZABr)

E 16, B-knihy, kart. 4, rps 9: *Nomina et cognomina defunctorum fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae ab anno 1700*.

E 17, B-spisy, 2 B 2 h: *Consignatio Conventuum, Fratrum, ac Sororum, Congregationis B. Ceslai in Silesia Ord. Praedicatorum cum expressione Nominum, Personarum in illis degentium, Officiorum, Graduum, Affiliationis, Aetatis, ac Professionis. Anno 1774*.

---

¹²⁸ *Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia*, Wratislaviae 1803; *Catalogus venerabilis cleri almae dioecesis Wratislaviensis*, Wratislaviae 1845, s. 134–136; K. DOLA, *Zabezpieczenie materialne zakonnic z klasztorów skasowanych na Śląsku pruskim w 1810 roku*, w: F. WOLNIK (red.), *Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku* (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 66), Opole 2011, s. 54–55, 58.

E 17, B-spisy, 6/1: *Úmrtní oznámení dominikánských mnichů (1702–1792)*.

E 17, B-spisy, 6/2a: *Nomina fratrum defunctorum*.

E 17, B-spisy, 6/2b: *Nomina fratrum defunctorum*.

G 10, nr 452: *Memoriale fratrum et sororum in Domino defunctorum*.

Narodní archiv v Praze (NAPr)

ŘD 2: *Catalogus fratrum et sororum sacri Ordinis Praedicatorum in Domino pie defunctorum ab annus 1700*.

ŘD 3: *Nomina fratrum et sororum Ordinis Praedicatorum ab anno jubilaeo 1701 in Provincia Bohemiae pie in Domino defunctorum*.

ŘD 10: *Liber provinciae Bohemiae Ordinis Praedicatorum, 1693–1721*.

ŘD 13: *Liber provinciae Bohemiae Ordinis Praedicatorum, 1721–1738*.

ŘD 151: *Nomina et cognomina amantissimorum fratrum et sororum ordinis nostri qui potissimum ab anno 1720 in Domino in hac provincia obierunt*.

Źródła drukowane

Acta Capituli Provincialis Fratrum Praedicatorum. Praegae in Conventu Sancti Aegidii, die 25. aprilis anno 1711. celebrati, Praegae 1711.

Acta Capituli Provincialis Fratrum Praedicatorum, Wratislaviae in Conventu S. Adalberti, die 2. maii, anno 1716. celebrati, Praegae 1716.

Acta Capituli Provincialis, Fratrum Praedicatorum, Brunae in Conventu Sancti Michaelis Archangeli, die 19. octobris, anno 1720. Celebrati, Praegae 1720.

Acta Capituli Provincialis Ordinis Praedicatorum. In Conventu S. M. Magdalenae Pragensi celebrati die 7. aprilis, anno 1725., Praegae 1725.

Acta Capituli Provincialis Sacri Ordinis Praedicatorum. In Conventu Vratislaviensi Sancti Adalberti martyris celebrati, & inchoati die 17. aprilis, anno 1728., Praegae 1728.

Acta Capituli Provincialis Sacri Ordinis Praedicatorum. Olomucii in Conventu S. Michaelis Arch-Angeli celebrati, & die 25. aprilis anno 1744. inchoati, Praegae 1744.

Catalogus Alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, Cum expressione, Patriae, Conventuum, Affiliationis, Dierum, Menfium, Annorum Nativitatis, Professionis, & Conventuum, in quibus assignati degunt. Pro Anno MDCCXLVI, Praegae 1746.

Catalogus Alphabeticus Fratrum Ordinis Praedicatorum Provinciae Bohemiae, Cum expressione, Patriae, Conventuum, Affiliationis, Dierum, Menfium, Annorum Nativitatis, Professionis, & Conventuum, in quibus assignati degunt. Pro Anno MDCCLII, Praegae 1752.

- Catalogus FF. et SS. S. Ordinis Praedicatorum in Silesia, Wratislaviae* 1803.
- Catalogus venerabilis cleri almae dioecesis Wratislaviensis, Wratislaviae* 1845.
- HOFFMANN H., WALZ A., *Zur Geschichte der schlesischen Dominikaner in preußischer Zeit*, ASKG 17 (1959), s. 253–272.
- Liber albus*, w: H. SCHAFFER, *Geschichte einer schlesischen Liebfrauengilde seit dem Jahre 1343. Ein Beitrag zu der Geschichte der Gilden und religiösen Bruderschaften. Nach Urkunden und handschriftlichen Quellen verfaßt*, Ratibor 1883, s. I–XXXVI.
- MOTHON P. (wyd.), *Vetera monumenta legislativa sacri Ordinis Praedicatorum ex saeculo a nativitate Christi tertio decimo, Ordinis primo. Liber Constitutum Sororum Ordinis Praedicatorum*, pars IV, AOP 5 (1897), vol. III, fasc. 1, s. 337–348.
- Regula S. Augustina, Hipońskiego biskupa, doktora kościelnego. Constitucie siostrwotorego habitu Zakonu Kaznodzieiow*, tłum. N. M[ościcki], [Kraków 1695].
- SOBÓR TRYDENCKI, *Decretum de regularibus et monialibus*, w: A. BARON, H. PIETRAS (oprac.), *Dokumenty soborów powszechnych*, t. IV, Kraków 2004, s. 784–809.
- WATTENBACH W. (wyd.), *Urkunden der Klöster Rauden und Himmelwitz, der Dominicaner und der Dominicanerinnen in der Stadt Ratibor* (CodSil, t. II), Breslau 1859.

Opracowania

- BARCIAK A., *Skład osobowy klasztoru dominikank raciborskich w średniowieczu*, w: A. RADZIWIŃSKI, D. KARCEWSKI, Z. ZYGLEWSKI (red.), *Sanctimoniales. Zakony żeńskie w Polsce i Europie Środkowej (do przelomu XVIII i XIX wieku)*, Bydgoszcz – Toruń 2010, s. 333–341.
- DOLA K., *Zabezpieczenie materialne zakonnic z klasztorów skasowanych na Śląsku pruskim w 1810 roku*, w: F. WOLNIK (red.), *Sekularyzacja dóbr kościelnych na Górnym Śląsku w 1810 roku (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku 66)*, Opole 2011, s. 15–58.
- KIELAR P., *Nieznane źródła rękopiśmienne do historii dominikanów na Śląsku w okresie reformacji*, STNKUL 19 (1971), s. 110–118.
- KŁOCZOWSKI J., *Dominikanie polscy na Śląsku w XIII – XIV wieku*, Lublin 1956.
- MIKA N., *Kasaty klasztorów na ziemi raciborskiej*, w: M. DERWICH, M.L. WÓJCİK (red.), *Pruskie kasaty klasztorne na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Polsce i Europie. Księga streszczeń*, Wrocław 2010, s. 112–113.

- MIKA N., *Kasata klasztorów w 1810 r. na ziemi raciborskiej*, w: M. DERWICH (red.), *Kasaty klasztorów na obszarze dawnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów i na Śląsku na tle procesów sekularyzacyjnych w Europie*, t. II: *Kasaty na Śląsku Pruskim i na ziemiach zaboru pruskiego*, Wrocław 2014, s. 87–93.
- NIEDZIELA M.L., *Przejście dominikańskich klasztorów śląskich z prowincji polskiej do czeskiej w pierwszych latach XVIII w.*, „Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka” 41 (1986), nr 4, s. 635–639.
- PILNÁČEK J., *Rody starého Slezska*, K. Müller (wyd.), Brno 2010.
- POBÓG-LENARTOWICZ A., *Źródła do dziejów dominikanów śląskich w archiwach czeskich i morawskich*, w: F. WOLNIK (red.), *Kościół na Śląsku. Z dziejów kultury i życia religijnego* (Opolska Biblioteka Teologiczna 127), Opole 2012, s. 219–230.
- SĘKOWSKI R., *Herbarz szlachty śląskiej*, t. II, Katowice 2003.
- STEFANIAK P., *Dzieje dominikanek raciborskich. Studia na jubileusz 700-lecia fundacji klasztoru Świętego Ducha w Raciborzu i 800-lecia założenia mniszek Zakonu Kaznodziejskiego*, Racibórz 2006.
- STEFANIAK P., *Z dziejów klasztoru Świętego Ducha mniszek dominikańskich w Raciborzu (1299–1810)*, NP 112 (2009), s. 181–206.
- WELTZEL A., *Geschichte der Stadt und Herrschaft Ratibor*, Ratibor 1881.
- WENZ W., *Nowy kształt życia zakonnego na podstawie reguł trydenckich*, w: I. DEC (red.), *Unxit et misit. Księga jubileuszowa ku czci księdza biskupa Józefa Pazdura*, Wrocław 2000, s. 279–304.

*

Streszczenie: Analizie poddano 7 dominikańskich nekrologów klasztorów czeskich i morawskich, przechowywanych w archiwum praskim i brneńskim. Pozwoliła ona na przedstawienie 76 raciborskich dominikanek zmarłych w latach 1710–1817. Porównując osiągnięte wyniki z innymi źródłami (*Liber albus*, *Acta Capituli Provincialis Fratrum Praedicatorum Provinciae Bohemiae*, spisy wskazane przez Augustina Weltzla i Kazimierza Dole), zauważa się jeszcze 24 zakonnice, które zmarły po wejściu klasztorów śląskich do prowincji czeskiej. W sumie powstał wykaz 100 sióstr zakonnych, który znacznie poszerza dotychczasową wiedzę na temat składu osobowego klasztoru dominikanek w Raciborzu. Stanowi on punkt wyjścia do dalszych badań prozopograficznych nad tym konwentem.

Słowa kluczowe: dominikanki, nekrolog, Racibórz.

Abstract: Dominican Sisters of Racibórz in Czech and Moravian monasteries obituaries. 7 Dominican obituaries of the Czech and Moravian monasteries, kept in the Prague

and Brno archives, were analyzed. This research allowed for the presentation of 76 Racibórz Dominicans who died in the years 1710–1817. Comparing the results achieved with other sources (*Liber albus*, *Acta Capituli Provincialis Fratrum Praedicatorum Provinciae Bohemiae*, lists indicated by Augustin Weltzel and Kazimierz Dola), there are also 24 nuns, who died after the entrance of the Silesian monasteries to the Czech province. In total, a list of 100 nuns has been established, which greatly expands the existing knowledge of the composition of the Dominican monastery in Racibórz. It is the starting point for further prosopographical research on this convent.

Keywords: Dominican sisters, obituary, Racibórz.